

29:18

I samband med avbrott i vattenleveransen från allmän va-anläggning har kranar i en ansluten fastighet lämnats helt öppna. Skador till följd av översvämning när vattenleveransen återupptogs har ansetts inte vara en påräknelig följd av brister i information om leveransavbrottet.

U.N. och M.N.E. äger gemensamt en fastighet i Göteborgs kommun. Fastigheten ligger inom verksamhetsområdet för kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggning. På fastigheten finns en tvåfamiljsvilla byggd år 1937. Natten mellan den 29 och 30 mars 1999 kl. 23.30–01.00 skedde en vattenavstängning i området som omfattade bl.a. fastigheten.

Makarna N. yrkade att Va-nämnden skulle förplikta kommunen att till dem betala 2 000 kr avseende självrisk.

Kommunen bestred yrkandet.

Makarna N. anförde: Måndagen den 29 mars 1999 kom U.N. hem till bostaden vid 23-tiden. Han kunde då konstatera att det inte kom något vatten ur kranarna. Efter att ha kontrollerat om det fanns någon läcka i den egna fastigheten gick han ut på gatan. Där mötte han några grannar som inte heller hade något vatten. Han antog då att felet måste ligga utanför fastigheten och gick därför hem och lade sig. Vid 1-tiden vaknade han av vattenläckage från vindsvåningen. Han och hans familj bor på övervåningen i huset och sonen har sitt rum på vinden. Vattnet kom från sonens toalettutrymme. När han gick upp till sonen (10 år) stod vattenkranarna och rann och handfatet förmådde inte forsla undan vattnet. Vattnet rann därför ner på golvet och trängde ner till våningen under och vidare ner i källaren. Sonen hade varit på toaletten under natten och av misstag skruvat kranarna åt fel håll. Vattenavstängningen var en planerad avstängning. När U.N. kontaktade T.A. vid va-verket fick han reda på att informationen om avstängningen enbart gått ut via lokalradion samma dag som avstängningen skedde. Han anser att han borde blivit informerad om avstängningen genom en lapp i brevlådan helst ett par dagar i förväg. Genom att kommunen enbart informerat om en planerad vattenavstängning via lokalradion anser han att kommunen brustit i sin informationsskyldighet. Om han hade känt till avstängningen skulle han ha tejpat för kranarna på sonens toalett, eftersom denne knappt är kontaktbar när han kliver upp på nätterna.

Kommunen anförde: Va-verket genomför regelbundet vattenavstängningar av det slag som skett i det nu aktuella fallet, utan att skador uppkommer på berörda fastigheter. I detta fall var det en servisventil till en fastighet som skulle bytas ut. I

samband med planerade ledningsarbeten och därmed sammanhängande vattenavstängningar har va-verket, till följd av bestämmelsen i ABVA, sedan lång tid vedertagna rutiner för hur information om avstängningen skall spridas till abonnenterna. Vid avstängning som avser ett större antal hushåll och där avstängningen kan antas vara begränsad till kortare tid, låter va-verket informera abonnenterna om avstängningen genom meddelande i lokalradion. Är det fråga om ett mindre antal hushåll sker informationen genom lappar i brevlådorna. Vid den nu aktuella avstängningen omfattades cirka 750 hushåll i stadsdelen Kålltorp. Bebyggelsen består till betydande delar av flerfamiljshus. För att ge upphov till minsta möjliga störning för hushållen stängdes vattentillförseln nattetid under kortast tänkbara tid, drygt en timma. Med hänsyn till det relativt betydande antalet hushåll som omfattades av stängningen och åtgärdens ringa påverkan på abonnenternas vattenförsörjning, bedömde va-verket det som lämpligast och i övrigt tillräckligt att lämna informationen via lokalradion. Meddelandet upprepades 2–3 gånger under eftermiddagen under avstängningen. Va-verket anser därför i första hand att det inte överskridit sin rätt eller åsidosatt sin skyldighet i förhållande till makarna N. Översvämningen och vattenskadorna har uppkommit till följd av omständigheter som fastighetsägaren själv råder över. Det föreligger inte erforderligt orsakssamband mellan va-verkets åtgärd och skadan.

Va-nämnden yttrade:

Frågan om skadeståndsskyldighet för parterna i ett va-förhållande regleras i 29 § lagen (1970:244) om allmänna vatten- och avloppsanläggningar (va-lagen). Där åläggs anläggnings huvudman, som åsidosatt sin skyldighet i förhållande till en brukare av anläggningen, att ersätta uppkommen skada. Skadeståndsansvaret gäller i princip oberoende av vållande. Om huvudmannen ändrar Allmänna bestämmelser för anläggningens brukande (ABVA), skall enligt 23 § samma lag berörda fastighetsägare skriftligen underrättas om ändringens innebörd och tidpunkten för ikraftträdande i skälig tid innan ändringen träder i kraft. Vidare föreskrivs att motsvarande gäller när huvudmannen i annat avseende ändrar förutsättningarna för va-anläggningens brukande. Det ligger i sakens natur att inte varje mindre ändring eller åtgärd som huvudmannen företar beträffande anläggningen kan föranleda sådan underrättelseskyldighet för huvudmannen. Fråga måste vara om någorlunda varaktiga och för brukarna väsentliga förändringar beträffande brukandet. Ett totalt avstängande av vattentillförseln måste, om inte avstängningen är endast kortvarig eller andra särskilda omständigheter föranleder till annat, givetvis anses vara en sådan väsentlig förändring.

I detta fall har det ostridigt varit fråga om ett planerat leveransavbrott, enligt kommunen nödvändigt på grund av behov att byta ut en servisventil till en fastighet. Vattnet hölls avstängt under cirka 1 1/2 timme runt midnatt mellan en måndag och tisdag. En första fråga i målet är om kommunens åtgärd att underrätta om den planerade vattenavstängningen i lokalradion kan anses uppfylla de krav som kan ställas på huvudmannen.

Enligt p. 10 i Allmänna bestämmelser för brukande av Göteborgs kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggning (ABVA) har va-verket rätt att begränsa eller avbryta vattenleveransen när va-verket finner det nödvändigt för att förebygga person- eller egendomsskada samt för reparation, ändring, kontroll eller annan åtgärd som berör va-verkets egna eller därmed förbundna anläggningar. I bestämmelsen anges också att va-verket, vid planlagt leveransavbrott, på lämpligt sätt skall lämna meddelande härom.

Någon garanti för att alla berörda nås av en underrättelse kan aldrig ges. Åtgärderna får anpassas efter omständigheterna där sådant som orsaken till leveransavbrottet, antalet berörda, tidpunkt på dygnet och avbrottets varaktighet avgör. Att många hushåll berörs av en avstängning innebär inte att kraven på underrättelse skall sättas lägre än om endast ett fåtal berörs. Riskerna blir ju knappast mindre för att skada i någon form skall inträffa när fler berörs av en åtgärd. Enligt Va-nämndens mening var kommunens åtgärd att ett par – tre gånger under eftermiddagen meddela om vattenavstängningen i lokalradion i och för sig ett lämpligt sätt för underrättelse. Hur många som verkligen kan beräknas nås av en sådan underrättelse måste dock anses ovisst med hänsyn till förvärvsarbeten m.m. En lämplig komplettering hade i detta fall varit ett skriftligt meddelande i brevlådan och, i hus med många boende, ett anslaget meddelande på ytterdörr eller anslagstavla.

En nödvändig förutsättning för att kommunen skall bli ansvarig för brist i informationen är emellertid att det föreligger ett adekvat orsakssamband mellan skadan och den bristande informationen eller, annorlunda uttryckt, skadan skall vara en påräknelig följd av utebliven information. Utredningen i målet visar på att översvämningen orsakats av att kranar i fastigheten lämnats fullt öppna utan kontroll när vatten inte levererades och att avloppet senare, när vattnet åter slogs på, inte förmådde avbörda det stora flödet. U.N. har visserligen hävdade att han genom tejpling av kranarna hade kunnat förhindra översvämningen om han fått kännedom om avstängningen. Av hans egna uppgifter framgår emellertid att han på kvällen genom grannar fått klart för sig att det var något stopp i vattentillförseln till husen. Detta ledde ändå inte till att han kontrollerade kranarna eller vidtog några andra åtgärder med dessa trots att han uppenbarligen varit medveten om risken för att kranarna kunde lämnas öppna och leda till okontrollerad vattenavtappning när vattnet kom tillbaka. För handhavandet av den egna installationen är fastighetsägaren ensam ansvarig.

Vid angivna förhållanden skall U.N.:s och M.N.E.:s talan lämnas utan bifall.

Va-nämnden lämnade sökandenas talan utan bifall.

Beslut: 2000-10-05, BVa 43

Mål nr: Va 106/99